

24.1.2006

Teknislounteiset kommentit

1 Taloudellisen aseman valvontaan liittyvät säännökset

1.1 Luonnos luottolaitostoiminnasta annetuksi laiksi

45 §

Rata ehdottaa pääomalainoja koskevan sääntelyn täsmentämistä osakeyhtiölain uudistamisen seurauksena, kuten Ratan lausunnossa on esitetty. Nykyinen käytäntö, jonka mukaan pääomallainan pääoman palautus ja koronmaksu on mahdollista vain jakokelpoisista varoista, on edelleen säilytettävä. Lisäksi pääoman käyttö tappioiden välittömään kattamiseen on lisättävä lakiin, jotta pääomallainan täyttäisi direktiivin 61 artiklan 2. kappaleen vaatimukset. Laista puuttuvat myös eräpäivättömyyden vaatimus, joten lakiin ehdotetaan lisättäväksi määräaikaisten erien lukemisen kielto. Edellä olevan johdosta Rata esittää, että luottolaitoslakiluonnoksen 45 §:n 3 muutettaisiin ja pykälään lisättäisiin kokonaan uusi 4 momentti ja että muutos ja lisäys kuuluisivat esimerkiksi seuraavasti:

Edellä 1 momentin 1-4 kohdassa tarkoitettuihin eriin ei saa lukea määräaikaisia erii, joiden pääoman taikka osingon, koron tai muun hyvityksen maksamisesta on antanut vakuuden:
1) luottolaitos itse tai sen kanssa samaan konserniin kuuluva yhteisö;
2) yhteisö, joka lain tai sopimuksen perusteella on vastuussa luottolaitoksen veloista, tai tällaisen yhteisön kanssa samaan konserniin kuuluva yhteisö; tai
3) yhteisö, jonka äänivallasta 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut yhteisöt omistavat yhteensä yli puolet, tai tällaisen yhteisön kanssa samaan konserniin kuuluva yhteisö.

Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen pääomallainojen ehdoista on sovittava kirjallisesti. Pääomallainan koron maksun ja pääoman palautuksen edellytyksenä on, että luottolaitoksella on jakokelpoisia varoja. Luottolaitos saa käyttää pääomallainan pääomaa tappioiden välittömään kattamiseen. Pääomallainan antajan on sallittava pääoman käyttö tappioiden välittömään kattamiseen.

24.1.2006

46 §

Rata katsoo, että laissa tulisi olla säännös siitä, mihin omien varojen ryhmään luetaan esimerkiksi sellainen osakepääoma, jonka osingot voivat kumuloidua. Rata esittää, että luottolaitoslakiluonnoksen 46 §:ään lisättäisiin uusi 4 kohta, joka kuuluisi seuraavasti:

-----
4) osake-, osuus- ja peruspääoma, joille maksettava osinko, korko tai muu hyvitys kumuloiduu;

Lakiehdotukseen nyt sisältyvä 4 kohta siirtyisi näin 5 kohdaksi.

48 §

Rata esittää, että 48 §:n 1 momentin 5 kohtaa muutettaisiin vastaamaan sanatarkasti direktiivin [2000/12/EY] artiklan 64 (4) kohtaa, eli "*credit institutions shall not include in own funds any gains or losses on their liabilities valued at fair value that are due to changes in the credit institutions' own credit standing.*"

Pykäläluonnoksen 1 momentin 5 kohtaan Rata esittää lisättäväksi seuraavasti lausuman siitä, ettei käyvän arvon muutoksesta aiheutuvia tappioita vähennetä ensisijaisten omien varojen määrästä:

"Luottolaitoksen ensisijaisten omien varojen määrästä vähennetään:

-----
5) ne rahoitusvelkojen käyvän arvon muutoksesta aiheutuvat voitot, jotka aiheutuvat luottolaitoksen luottokelpoisuuden alenemisesta. Vastaavia tappioita ei kuitenkaan vähennetä."

Pykäläluonnoksen 2 momenttiin Rata esittää lisättäväksi uuden vähennyserän, joka perustuu direktiivin [93/6/ETY] liitteen II kohtaan 2a, jossa käsitellään arvopapereiden selvitysriskin piiriin kuuluvaa luottokauppaa. Direktiivin liitteeseen II on lisätty uusi taulukko 1a (Capital treatment for free deliveries), jonka perusteella omista varoista on vähennettävä saamiset, jotka syntyvät viidennen pankkipäivän jälkeen tehtyyn toiseen osasuoritukseen liittyvistä jo luovutetuista arvopapereista tai kauppahinnan maksuista ja niiden jäljellä olevista eristä aina sopimuksen lakkaamiseen asti.¹

Pykäläluonnoksen 2 momenttiin esitetään lisättäväksi uusi 6 kohta, joka kuuluisi seuraavasti:

-----
¹ Käännös perustuu taulukon sarakkeisiin: From 5 business days post second contractual payment or delivery leg until extinction of the transaction ja Deduct value transferred plus current positive exposure from own funds.

24.1.2006

Luottolaitoksen ensi- ja toissijaisista omista varoista vähennetään:

-----
6) *selvityssaamiset, jotka syntyvät viidennen pankkipäivän jälkeen tehtyyn toiseen osasuoritukseen liittyvistä jo luovutetuista arvopapereista tai kauppahinnan maksuista sekä niiden jäljellä olevista eristä aina sopimuksen lakkaamiseen asti.*

Pykäläluonnokseen liittyviä yksityiskohtaisia perusteluja Rata esittää muutettavaksi kuulumaan seuraavasti:

Pykälän 1 momentin 1-4 kohta vastaisivat nykyisen lain 75 §:n 1 momenttia. Momenttiin sisällytettäisiin ehdotetun 151 §:n 4 momentin johdosta uusi 5 kohta, jonka mukaan omista varoista vähennetään rahoitusvelkojen käyvän arvon muutoksesta aiheutuvat voitot, jotka aiheutuvat luottolaitoksen luotokelpoisuuden alenemisestä. Vastaavia tappioita ei kuitenkaan vähennetä. Ehdotettu säännös perustuu direktiivin artikkelin 64 kohtaan 4. Muita käyvän arvon muutoksia ei ole tarpeen vähentää, mikäli ehdotetun 151 §:n 4 momentin mukaisessa käypään arvoon arvostamisessa on noudatettu huolellisuutta ja arvostus on luotettavasti todennettavissa ja johdonmukaista. Muutenkin käypien arvojen soveltamisessa on noudatettava niitä periaatteita, jotka Baselin pankkivalvontakomitea on nostanut esiin heinäkuussa 2005 julkaisemassa konsultaatiomuistiossa käyvän arvon option soveltamisen vaikutuksesta omien varojen ja vakavaraisuuden arviointiin.

56 §

Rata katsoo, että tämän pykälän tulisi pysytellä direktiivin art. 69 rajoissa, kuten pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan. Artikla 69 sääntelee direktiivin art. 68(1) vaatimusten soveltamisesta poikkeamista tietyin ehdoin. Art. 68(1) puolestaan koskee artikloiden 22 (yleinen riskienhallinta), 75 (vakavaraisuuden omien varojen vähimmäisvaatimus) ja jakson 5 (suuret asiakasriskit) soveltamista kaikkiin luottolaitoksiin soolo-pohjalla.

Direktiivin art. 69 mukaiset poikkeukset eivät koske art. 123 mukaista vakavaraisuuden hallintaa, joka sisältyy nyt käsillä olevan luottolaitoslaki-luonnoksen 54 §:ään. Luonnos sisältää myöhemmässä 78 §:ssä (Konsolidoidun vakavaraisuuden hallinta) oman poikkeussäännöksensä siitä, milloin ja miten voidaan olla soveltamatta 54 §:n mukaista vakavaraisuuden hallintaa konsolidointiryhmään kuuluvaan yksittäiseen luottolaitokseen.

24.1.2006

Vakavaraisuuden hallintaa koskevaa poikkeusta ei Ratan mielestä tulisi yhdistää direktiivin art. 69 poikkeussäännösten toteutukseen, vaan riittää, kun siitä säännellään 78 §:n yhteydessä yhdessä paikassa. Art. 69 mukaiset poikkeukset eivät koske art. 123 mukaista vakavaraisuuden hallintaa. Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan selkeästi, että 2 momentissa säädettäisiin 54 §:n vaatimuksista poikkeamisesta.

Rata esittää pykälän nimeä muutettavaksi kuulumaan "Omien varojen vähimmäismäärää koskevat poikkeukset".

57 ja 59 §

Kesällä 2005 Baselin komitealta tuli muutosehdotukset koskien muun muassa vastapuoliriskien vakavaraisuusvaateen laskentaa. Uudessa ehdotuksessa vastapuoliriskiä sisältävät sitoumukset jaettiin kahteen osaan, liitteen IV mukaisiin johdannaisiin ja pitkän selvitysajan transaktioihin sekä ns. arvopaperivakuudelliseen rahoitustoimintaan liittyviin transaktioihin (SFT), joita ovat myynti- ja takaisinostosopimukset, arvopaperilainaus ja vakuudellinen limiittiluotonanto. Tässä käytetty terminologia on Ratan lanseeraama. Lakiluonnoksen perustelujen terminologia poikkeaa tästä.

Johdannaissopimuksiin sekä pitkän selvitysajan transaktioihin sisältyvän vastapuoliriskin laskentaan on liitteessä III määritelty 4 vaihtoehtoista menetelmää, joista kehittynein menetelmä vaatii Ratan luvan. Arvopaperivakuudelliseen rahoitustoimintaan liittyville transaktioille on myös olemassa eri menetelmiä. Vähemmän kehittyneet menetelmät näille instrumenteille on esitetty luottoriskin vähentämistekniikoita koskevissa teksteissä. Vain liitteen III kehittynein ns. sisäisten mallien menetelmä koskee kaikkia edellä mainittuja sopimuksia (eli johdannaissopimuksia, pitkän selvitysajan transaktioita ja arvopaperivakuudelliseen rahoitustoimintaan liittyviä transaktioita).

Vastapuoliriskin vakavaraisuuslaskentaa koskevat asiat on esitetty luottolaitoslakiluonnoksen 57 §:ssä, 59 §:ssä sekä perusteluissa. Lakiluonnoksen 57 §:ssä todetaan, että johdannaissopimusten vakavaraisuusvaade lasketaan liitteen III osassa 3, 4, 5 tai 6 tarkoitetulla menetelmällä. Perusteluissa taas todetaan, että johdannaissopimuksiin rinnastetaan liitteen IV sopimusten lisäksi myös edellä mainitut arvopaperivakuudelliseen rahoitustoimintaan liittyvät transaktiot.

Lain 59 §:ään on lisäksi säännökset liitteen III osan 6 tarkoittamasta vastapuoliriskien laskennassa sovellettavasta sisäisen mallin menetelmästä ja siihen tarvittavasta Ratan luvasta. Vastapuoliriskejä koskevia muita säännöksiä ei lakiin ole lisätty.

24.1.2006

Lain 57 §:n yksityiskohtaisiin perusteluihin on sisällytetty laaja johdannaissopimusten määritelmä. Tämä määritelmä on osin puutteellinen, osin harhaanjohtava ja vaikeuttaa vastapuoliriskien vakavaraisuusvaateen laskennan kokonaisuuden hahmottamista. Ensinnäkin määritelmä ei sisällä pitkän selvitysajan transaktioita. Niiden käsittely on kuitenkin sama kuin johdannaissopimusten (eli kaikki liitteen III menetelmät käytössä), joten lain teksti ja perustelut ovat siltä osin puutteelliset.

Harhaanjohtavaa ja osin virheellistä on todeta, että myös arvopaperivakuudelliseen rahoitustoimintaan liittyvien transaktioiden osalta sovelletaan kaikkia liitteen III mukaisia menetelmiä. Näitä koskee siis vain liitteen III osan 6 sisäisten mallien menetelmä. Tässä yhteydessä ei myöskään ole mainintaa näiden sopimusten muista menetelmistä (luottoriskin vähentämistekniikoissa). Tämä maininta voisi helpottaa kokonaisuuden hahmottamista ja säännösten selkeyttä.

Kokonaisuuden hahmottamista parantaisi myös se, että laissa ja perusteluissa säilytettäisiin edellä todettu vastapuoliriskejä sisältävien sopimusten jako kahteen eri ryhmään. Liitteessä IV määritellyillä johdannaissopimuksilla on selkeä yhteys liitteessä III esitettyihin menetelmiin. Tämä yhteys hämärtyy, mikäli johdannaissopimusten osalta käytetään liitteestä IV poikkeavaa määritelmää. Arvopaperivakuudelliseen rahoitustoimintaan liittyvillä transaktioilla on taas selvä yhteys luottoriskin vähentämistekniikoihin. Näiden sopimustyyppien ainoa yhteinen tekijä vakavaraisuuslaskennassa on liitteen III kehittynein sisäisten mallien menetelmä.

Vastapuoliriskien vakavaraisuuslaskentaa koskevat säännökset koskevat niin rahoitustaseen eriä kuin kaupankäyntisalkussa olevia eriä ja ovat riippumattomia siitä, mitä menetelmää luottoriskin vakavaraisuusvaateen laskennassa käytetään. Asiakokonaisuuden hahmottamiseksi voisi olla hyvä koota vastapuoliriskejä koskevat asiat omaksi pykäläksi, mikä tässä vaiheessa kuitenkin voi olla vaikea toteuttaa. Mikäli omaa pykälää vastapuoliriskeille ei pystytä lisäämään tulee nämä asiat esittää kootusti esim. 57 §:n yhteydessä.

Koska liitteen III sisäisten mallien menetelmää voidaan käyttää myös luottoriskin vakiomenetelmää käyttävässä luottolaitoksessa ja koska se koskee myös kaupankäyntisalkussa olevia eriä, Rata ei pidä onnistuneena sitä, että lain 59 §:ssä on sisäisten luottoluokitusten menetelmän yhteydessä myös säännelty liitteen III osassa 6 olevasta sisäisten mallien menetelmän luvanvaraisuudesta.

24.1.2006

Eri menetelmien luvanvaraisuutta tulisi katsoa kokonaisuutena lähinnä artiklan 129 näkökulmasta, muuten luottoriskin, markkinariskin ja operatiivisen riskin eri menetelmiä koskeva sääntely ja luvanvaraisuus tulisi säilyttää omissa kohdissaan.

Vastapuoliriskejä koskevien vakavaraisuussäännösten kokonaisuuden hahmottamiseksi, Rata esittää, ellei vastapuoliriskeille ole mahdollista lisätä omaa pykälää lakiin, edellä esittämäänsä viitaten, että 57 §:ään lisätään lausuma vastapuoliriskeistä seuraavasti:

"Johdannaissopimukset ja pitkän selvitysajan transaktiot (long settlement transactions) otetaan huomioon soveltaen direktiivin liitteessä III osissa 3, 4 tai 5 tarkoitettuja menetelmiä."

Myynti- ja takaisinostosopimukset, arvopaperilainaus ja vakuudellinen limiittiluotonanto (margin lending) otetaan huomioon direktiivin 2006 /xxx liitteen III osan 6 mukaisesti, ellei niitä ole otettu huomioon luottoriskin vähentämistekniikoissa 60 §:n mukaisesti.

Rahoitustarkastus voi antaa luottolaitoksen hakemuksesta luvan siihen, että direktiivin 2006 /xxx liitteessä IV määriteltyjen johdannaissopimusten sekä pitkän selvitysajan transaktioiden, myynti- ja takaisinostosopimusten, arvopaperilainauksen ja vakuudellisen limiittiluotonannon vastuun määrä lasketaan käyttäen sisäisen mallin (Internal Model Method) menetelmää direktiivin 2006/xxx liitteen III osan 6 mukaisesti. Luvan myöntämiseen sovelletaan, mitä 59 §:ssä ja 77 §:ssä säädetään."

61 §

Rata toteaa, että direktiivin tarkoittaman arvopaperistamisen kolme keskeistä elementtiä ovat etuoikeusluokkiin jako, maksujen riippuvuus poolista/salkusta ja subordinointi. Arvopaperistamisen määritelmä luottolaitoslakiluonnoksen 61 §:ssä ja pykälään liittyvien perustelujen toisessa kappaleessa on direktiivin mukainen. Rata katsoo, että perustelujen kolmannesta ja neljännessä kappaleesta tulisi sen sijaan tarkemmin ilmetä, että siinä ainoastaan selostetaan perinteisen ja synteettisen arvopaperistamisen ero (omaisuuserien siirto/riskin siirto). Synteettiset järjestelyt lienevät tätä nykyä perinteisiä yleisempiä.

Erillisyyhtiön rakennetta ja lainsäädännöllistä asemaa ei ole käsitelty lakiehdotuksessa. Lainkäyttäjälle jää epäselväksi se, katsotaanko direktiivin mää-

24.1.2006

ritelmän rajaavan erillisyhtiön toiminnan luottolaitostoiminnan ulkopuolelle. Rata on valmis osallistumaan pykälämuutoksen valmisteluun.

69 §

Rata esittää, että luottolaitoslakiluonnoksen 69 §:ään (Asiakasriskejä koskevat rajoitukset) lisättäisiin uusi 4 momentti, joka sisältää voimassa olevan lain 70 §:n 3 momenttia vastaavan säännöksen. Säännös on edelleen tarpeen, sillä luottolaitoksen nimenomainen ilmoitusvelvollisuus perustuu direktiivin artiklan 111 kohtaan 4. Huomionarvoista on, että direktiivissä määräajan myöntäminen on mahdollista poikkeuksellisissa olosuhteissa. Määräajan myöntäminen ei suinkaan ole automaattista. Rata esittää, että uusi 4 momentti kuuluisi seuraavasti:

"Jos luottolaitoksen asiakasriski tai suurten asiakasriskien yhteismäärä ylittää 1 tai 2 momentissa säädetyn rajan, luottolaitoksen on välittömästi ilmoitettava ylityksestä Rahoitustarkastukselle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin asiakasriskejä koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Rahoitustarkastuksen on saatuaan edellä tarkoitetun ilmoituksen tai muuten tiedon 2 momentissa säädettyjen rajojen ylitymisestä, asetettava määräaika, jonka kuluessa luottolaitoksen on toimiluvan peruuttamisen uhalla täytettävä 2 momentissa säädetty vaatimus. Jos vaatimusta ei ole määräajan päättymisen jälkeen täytetty, Rahoitustarkastus voi tehdä päätöksen toimiluvan peruuttamisesta."

Nykyinen luonnoksen 4 momentti siirtyisi vastaavasti 5 momentiksi. Se vastaa voimassa olevan lain 70 §:n 6 momenttia. Säännös koskee vain sellaista erityistapausta, jossa asiakasriskirajaylityksen aiheuttava asiakas on muu luottolaitoksen kanssa samaan konserniin kuuluva yritys, joka ei ole luottolaitoksen tytäryritys, tai jos tytäryritys ei harjoita 3 momentissa tarkoitettua toimintaa.

78 §

Konsolidointiryhmää koskevat vakavaraisuuden hallinnan vaatimukset ovat rinnasteiset 54 §:n yksittäistä luottolaitosta koskeviin vaatimuksiin. 78 § onkin muilta osin kirjoitettu 54 §:ää vastaavasti, mutta se ei sisällä 54 §:n 1 momentissa olevaa vaatimusta siitä, että omien varojen määrän ja laadun on oltava jatkuvasti riittävät kattamaan luottolaitokseen kohdistuvat riskit. Rata esittää, että 78 §:ään 1 momentiksi lisätään 54 §:n 1 momenttiin sisältyvä edellä mainittu lausuma ja pykälään liittyviä perusteluja täydennetään vastaavasti.

24.1.2006

82 §

Pykäläluonnos sisältää 4 momenttia. Pykäläluonnokseen sisältyvissä perusteluissa on kuitenkin viitattu 6 momenttiin. Ilmeisesti lakiluonnoksessa oleva 2 momentti on ollut tarkoitus jakaa 3 erilliseksi momentiksi.

89 §

Pykäläluonnoksen yksityiskohtaisten perustelujen kolmannen kappaleen jälkimmäisessä lauseessa todetaan muun muassa "mainitsemalla Ratan määräyksissä, mihin lain ja direktiivin vaatimukseen kukin lain kohta..." Ratan käsityksen mukaan edellä alleviivatun lain -sanana tilalla pitäisi kuitenkin olla sana "määräyksen".

90 §

Rata esittää pykälän 1 momenttia muutettavaksi kuulumaan seuraavasti:
"Rahoitustarkastus valvoo 5 luvun säännösten noudattamista yhteistyössä sellaisten ulkomaisten luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten valvonnasta vastaavien kanssa, jotka valvovat luottolaitoksen kanssa samaan 73 §:n 1 momentissa tarkoitettuun konsolidointiryhmään tai ulkomaiseen konsolidointiryhmään kuuluvia yrityksiä."

94 §

Rata esittää pykälän 1 momenttia muutettavaksi kuulumaan seuraavasti:
"Rahoitustarkastus voi 93 §:ssä tarkoitetuissa direktiiveissä säädetyin edellytyksin myöntää luottolaitoksen tai sen omistusyhteisön hakemuksesta luottolaitokselle luvan poiketa siitä, mitä 5 luvussa tai sen nojalla annetussa asetuksessa tai Rahoitustarkastuksen määräyksissä säädetään tai määrätään."

Lisäksi Rata viittaa pykälän osalta itse lausunnossa esittämäänsä, jossa Rata esittää pykälään lisättäväksi uuden momentin.

Yleisperustelut

Yleisperusteluissa on epähuomiossa sivulla 6 käytetty termiä standardimenetelmä, vaikka itse lakiluonnoksessa ja asetusluonnoksessa käytetään termiä vakiomenetelmä. Terminologia olisi hyvä yhtenäistää.

24.1.2006

1.2 Luonnos valtiovarainministeriön asetukseksi luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän laskemisesta ja siihen liittyvä liite

1.2.1 Asetusluonnos

1 §

Rata esittää, että pykäläluonnos aloitetteisiin säätämällä siitä, minkä valtuuttavan säännöksen nojalla asetus on annettu. Näin välttyttäisiin hieman harhaanjohtavalta ilmaisulta ”sovelletaan 92 §:n nojalla”. Rata esittääkin, että pykälä muutettaisiin kuulumaan esimerkiksi seuraavasti:

”Luottolaitostoiminnasta annetun lain (/) 92 §:n nojalla säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 55 §:ssä säädetyn luottolaitoksen omien varojen vähimmäismäärän ja lain 69 §:ssä säädettyjen asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemiseen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 22 §:ssä säädettyjen asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemiseen. Mitä tässä asetuksessa sanotaan luottolaitoksesta, sovelletaan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996) 31 §:n nojalla myös mainitussa laissa tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen.”

4 §

Rata esittää, että asetusluonnoksen 4 §:ää muutetaan lisäämällä sanat ”yhteisvastuujärjestelmän piiriin kuuluva luottolaitos ja yhteenliittymän keskusyhteisö”. Lisäys on tarpeen siksi, että yhteenliittymän yritykset ovat laajempi käsite kuin yhteenliittymän yhteisvastuun piiriin kuuluvat luottolaitokset. Yhteenliittymään kuuluu luottolaitosten ohella myös rahoituslaitoksia ja palveluyrityksiä. Ratan näkemyksen mukaan 0 %:n riskipainoa ei voida soveltaa kaikkien yhteenliittymän välisten yritysten saamisiin, vaan ainoastaan yhteenliittymän yhteisvastuun piiriin kuuluvien luottolaitosten mukaan lukien keskusyhteisön välisiin saamisiin. Edellä esitetty muutosesitys huomioituna pykälä kuuluisi seuraavasti:

”Sovellettaessa lain 55 §:n 1 momenttia 0 %:n riskipainoa saadaan, poiketen siitä, mitä jäljempänä tässä asetuksessa säädetään, soveltaa luottolaitosten toiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan Parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/xxx (jäljempänä direktiivi) 80 artiklan 7 kappaleessa säädetyin ehdoin saamisiin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin, joiden vastapuolena on luottolaitoksen

24.1.2006

kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva suomalainen yritys tai, mikäli on kysymys osuuspankkien yhteenliittymästä, edellä mainittuihin sitoumuksiin, joiden vastapuolena on yhteenliittymän yhteisvastuujärjestelmän piiriin kuuluva luotto-laitos tai yhteenliittymän keskusyhteisö."

5 §

Asetusluonnoksen 5 §:ssä on luettelo taseen ulkopuolisista sitoumuksista. Luettelo ei ole direktiivin liitteen II mukainen. Direktiivin liitteessä II on "asset sale and repurchase agreements as defined in Article 12(3) and (5) of Directive 86/635/EEC" –niminen erä siirretty kokonaisuudessaan 50 %:n ryhmästä 100 %:n ryhmään. Asetusluonnoksen 6 §:ssä on kuitenkin sekä 100 %:n että 50 %:n alla erä "myydyt arvopaperit, joihin liittyy takaisinosto-optio vs. myydyt arvopaperit, joihin liittyy takaisinmyyntioptio". Viittaukset näihin myynti- ja takaisinostosopimuksiin tulisi olla kuitenkin vain 100 %:n ryhmässä. Erä "myydyt arvopaperit, joihin liittyy takaisinmyyntioptio" tulisi poistaa 50 %:n ryhmästä, muuten nämä samat erät on luettelossa esitetty kahdessa paikassa. Rata esittää edellä olevan perusteella, että pykälä muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:

"Lain 58 §:n 2 momentissa tarkoitettujen luottovasta-arvojen määrittämistä varten taseen ulkopuoliset sitoumukset, jaetaan seuraaviin ryhmiin:

I ryhmä (täysi riski):

- *Takaussitoumukset, luottojohdannais sopimukset ja muut suorat luoton vastineet*
- *Varojen termiiniostot*
- *Talletuksetekosopimukset*
- *Myydyt arvopaperit, joihin liittyy takaisinmyyntioptio*
- *Muut niihin rinnastettavat sitoumukset*

II ryhmä (keskisuuri riski):

- *Urakka-, toimitus- ja vientitakuusitoumukset*
- *Merkintäsitoumukset ja niihin liittyvät lisäluottojärjestelyt*
- *Sitovat luottolupaukset, joiden alkuperäinen voimassaolo-aika on yli vuoden*
- *Muut niihin rinnastettavat sitoumukset*

III ryhmä (pieni riski):

- *Remburssit ja muut lyhytaikaisiin kauppatapahtumiin liittyvät sitoumukset*

24.1.2006

- *Sitovat luottolupaukset, joiden alkuperäinen voimassaoloaika on enintään vuosi*

IV ryhmä (vähäinen riski):

- *Ehdoitta irtisanottavissa olevat luottolupaukset*

Todettakoon, että Ratan voimassa olevassa vakavaraisuutta koskevassa määräyksessä 106.7 on kyseessä olevaa erää kutsuttu seuraavasti "myydyt arvopaperit, joihin liittyy takaisinmyyntioptio". Erän sisältö on määritetty seuraavasti: "Erään merkitään arvopapereiden myyntisopimukset, joihin liittyy ostajalle asetettu optio myydä arvopaperit halutessaan takaisin luottolaitokselle". Ratan näkemyksen mukaan on makuasia, halutaanko erää kutsua "myydyt arvopaperit, joihin liittyy takaisinmyyntioptio" tai "myydyt arvopaperit, joihin liittyy takaisinosto-optio", sillä se riippuu näkökulmasta ja siitä miten erän sisällön määrittelee, ostajan vai myyjän näkökulmasta.

6 §

Rata esittää, että asetusluonnoksen 6 §:n 1 momentissa käytetty erääntymisaikakerroin - termi muutetaan Ratan kotisivuillaan julkaiseman termin mukaiseksi eli juoksuaika -termiksi. Näin siksi, että luottolaitosten on helppompaa ymmärtää asia, mikäli eri yhteyksissä käytetään samoja termejä. Rata esittää edellä olevaan viitaten, että 1 momentti muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:

”Jos luottolaitos on lain 59 §:n 1 momentin nojalla saanut luvan laskea valtioihin ja keskuspankkeihin, luottolaitoksiin ja yrityksiin kohdistuvan luottoriskin kattamiseksi vaadittavan omien varojen vaatimuksen soveltaen omia tappio-osuus- tai luottovasta-arvokertoimia, juoksuaika lasketaan soveltaen direktiivin liitteen VII osan 2 kohtia 12 ja 13. Muussa tapauksessa sovelletaan mainitun liitteen ja osan kohtaa 11.”

Rata esittää, että pykälän 3 momenttiin ja siihen liittyviin perusteluihin lisättäisiin viittaus direktiivin VII liitteen 4 osan 49 kappaleeseen. Mainittu momentti kuuluisi tällöin seuraavasti:

”Lain 59 §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa voidaan myöntää, jos luottolaitoksen käytettävissä on mainitussa pykälässä tarkoitettujen menetelmien soveltamisen edellytyksenä olevat tiedot vähintään kahden vuoden ajalta. Luvan ehdoksi on asetettava, että luvan myöntämistä seuraavan vuoden kuluttua luottolaitoksen käytettävissä on tiedot kolmelta vuodelta, sitä seuraavan vuoden kuluttua neljältä vuodelta ja sen jälkeen viideltä vuodelta. Luvan ehtona on, että direktiivin VII liitteen 4 osan 49, 54 ja 63 kappaleen edellyttämä varovaisuus lyhyttä

24.1.2006

ajanjaksoa koskevien tietojen soveltamisessa on huomioitu riittävällä tavalla riskiparametrien määrittämisessä. Lisäksi käytettävien tietoja tulee olla niin pitkältä ajalta, että voidaan varmistua siitä, että omia varoja koskeva laskelma on riittävän luotettava.”

Rata perustelee lisäesitystä direktiivin liitteen VII, osan 4 ja sen kohdalla 49,² jossa todetaan "The less data a credit institution has, the more conservative it shall be in its estimation". Tämä kohta käsittelee yleisiä vaatimuksia parametriestimoinnille ja sopii Ratan näkemyksen mukaan tähän.

7 §

Rata esittää, että pykälä muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:

"Sovellettaessa lain 60 §:ää noudatetaan sen lisäksi, mitä direktiivin 90-93 artiklassa ja VIII liitteessä määrätään, mitä jäljempänä tässä pykälässä säädetään.

Asuinkiinteistövakuus saadaan ottaa huomioon luottoriskiä vähentävänä sen estämättä, että velallisen maksukyky riippuu vakuuden tuotosta. Asuinkiinteistövakuudella tarkoitetaan tätä asetusta sovellettaessa asuinkiinteistöjä ja asunto-osakeyhtiöain (809/1991) 1 §:ssä tarkoitettua osakeyhtiön osakkeita ja niihin rinnastuvia osuuksia.

Liikekiinteistövakuus saadaan ottaa huomioon luottoriskiä vähentävänä ainoastaan sovellettaessa lain 59 §:n 1 momentissa tarkoitettuja sisäisten luottoluokitusten menetelmiä ja edellyttäen, että velallisen maksukyky ei olennaisesti riipu kiinteistövakuuden tuotosta. Edellä sanotun estämättä liikekiinteistövakuus, joka sijaitsee toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, saadaan ottaa huomioon soveltaen mainitussa valtiossa voimassa olevia säännöksiä. Muiden keskinäisten kiinteistöyhtiöiden kuin asunto-osakeyhtiöiden osakkeet ja osuudet saadaan rinnastaa asunto-osakeyhtiöiden osakkeisiin ja osuuksiin.

Sovellettaessa lain 59 §:n 1 momentissa tarkoitettuja sisäisen luottoluokituksen menetelmiä myös vakuutena olevat saamiset sekä panttioikeuden kohteena olevat muutkin esineet kuin kiinteistöt, arvopaperit, saamiset, käteinen raha ja kulta saadaan ottaa huomioon luottoriskiä vähentävänä.

² Annex VII, Part 4 – Minimum Requirements for IRB Approach, 2.2 Overall requirements for estimation.

24.1.2006

Sovellettaessa sisäisten luottoluokitusten menetelmiä tappio-osuuden laskemiseen ei sovelleta, mitä direktiivin VIII liitteen 3 osan 74 kappaleessa säädetään. Myöskään mainitun osan 73 kappaleessa tarkoitettua poikkeusta, joka koskee pääsääntöä alhaisempia tappio-osuuksia, ei sovelleta. Edellä sanotun estämättä vakuus, joka sijaitsee toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, saadaan ottaa huomioon soveltaen mainitussa valtiossa voimassa olevia säännöksiä.

Takaukset ja niihin rinnastettavat sitoumukset, jotka Euroopan Talousalueeseen kuuluva muu valtio tai sen keskuspankki on antanut sen kansallisen valuutan määräiselle ja kansallisesti rahoitetulle saamiselle, rinnastetaan kyseiseltä valtiolta oleviin saamisiin (poist)."

9 §

Rata esittää, että asetuksen 9 §:n 1 momenttiin lisättäisiin uusi erä, joka jäisi suurille asiakasriskeille asetettujen rajojen ulkopuolelle.

Rata perustelee lisäystä käytännön valvontatyön tarpeilla. Voimassa olevan luottolaitoslain 70 §:n 3 momentin mukaisen määräajan asettamismenettely on ohimeneviä ja satunnaisia ylitystapauksia varten melko raskas menettely. Ratan käytäntönä on ollut, ettei näihin ylityksiin ole puututtu ”ankaralla kädellä”.

Direktiivi [2000/12/EY] ei sisällä erityissäännöstä palkkiosaamisten käsittelyyn asiakasriskinä. Palkkiosaaminen on vastuu vakavaraisuuslaskennassa, josta seuraa myös se, että se on periaatteessa myös asiakasriski. Palkkiosaamiselle ei ole erityiskäsittelyä asiakasriskisäännöksissä. Ratan johtoryhmä on vuonna 2003 päätenyt siihen, että lyhytaikaiset palkkiosaamiset, jotka eivät sido samalla tavalla valvottavan pääomia kuin annettu luotto, eivät ole asiakasriskejä. Pienemmille valvottaville suuret palkkiosaamiset aiheuttavat jo kokonsa puolesta asiakasriskirajan ylityksen.

Palkkiosaamisten erityiskäsittelyn ulkopuolelle rajattaisiin arvopaperinvälityksestä saadut ja omaisuudenhoitoa koskevat säännölliset palkkiot, koska valvottavilla on laskutuksen jaksottamisella mahdollisuus säädellä asiakasriskiksi luettavan saamisen määrää. Palkkiosaamisiin, joiden asiakasriskikohtelu olisi lievempää, on tarkoitus lukea sellaiset emissio- ja yritysjärjestelystä syntyvät palkkiot ja muu toiminta, jossa yksittäinen asiakas on tilannut valvottavalta kertaluonteisen työsuorituksen, jonka suorittamisesta ja

24.1.2006

suorituksen onnistumisesta määräytyy palkkion määrä. Emissionjärjestämissä ja yritysjärjestelyihin liittyvissä neuvontapalveluissa toimeksiannon suorittamiseen ei yleensä sitoudu merkittäviä taloudellisia pääomia. Toisaalta palkkiot määräytyvät käytettävän työpanoksen lisäksi toimeksiannon kohteen koon ja hankkeen toteutumisen ja onnistumisen perusteella. Etenkin onnistumisen perusteella määritetyt toimeksiantopalkkiot voivat olla erittäin suuria palveluja tarjoavien sijoituspalveluyritysten omiin varoihin nähden ja niiden suuruus voi vaihdella merkittävästi.

Asetusluonnoksen 3 luvussa säädetään asiakasriskeistä. Rata esittää, että edellä tarkoitettu lisäys kirjattaisiin asetuksen 9 §:n 1 momenttiin seuraavasti:

”Asiakasriskeihin ei lueta lain 69 §:ää ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 22 §:ää sovellettaessa

*-----
6) emission järjestämisestä tai muusta yritysjärjestelyihin liittyvästä neuvontapalvelusta asiakkaan kanssa sovittua kertaluonteista palkkiosaamista, joka erääntyy 10 pankkipäivän kuluessa laskun lähettämisestä.”*

1.2.2 Asetusluonnoksen liite

Rata toteaa, että asetusluonnoksen liitteessä on alussa kaksi 1 kohtaa. Numero 1 esiintyy sekä "Sovellettavat riskikertoimet" -kappaleen alla sekä "Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta" -taulukon ensimmäisessä asiakohdassa.

"Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta" -taulukon 1 kohdasta puuttuu maininta valtion liikelaitoksista. Tässä yhteydessä hyväksytyt Suomen valtion liikelaitokset ovat laissa valtion liikelaitoksista (1185/2002) tarkoitettut, liiketoimintaa harjoittavat valtion laitokset, joihin on erikseen annetussa laitoskohtaisessa laissa määrätty sovellettavaksi lakia valtion liikelaitoksista.

Asetusluonnoksen liitteen kohdassa 5 on maininta siitä, että seurakuntiin sovelletaan samaa riskipainoa kuin siltä valtiolta olevaan saamiseen, jossa tällainen julkisyhteisö sijaitsee. Suomalaisten seurakuntien ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden seurakuntien, jos niillä on verotusoikeus, riskipaino ei kuitenkaan ole sama kuin valtioilta olevien saamisten olevan saamisen riskipaino, vaan riskipaino pohjautuu valtion riskipainoon siten, että luottoluokka määräytyy sen valtion mukaan, missä julkisyhteisö sijaitsee. Itse riskipaino määräytyy erillisen taulukon pohjalta. Rata esittää liitteen tekstiä kohdan 5 osalta edellä esittämänsä johdosta muutettavaksi kuulumaan seuraavasti:

24.1.2006

"Saamisiin suomalaisilta kunnilta, kuntayhtymiltä, Kuntien takauskeskukselta, kunnallisessa eläkelaisissa (549/2003) tarkoitettulta kunnalliselta eläkelaitokselta ja Ahvenanmaan maakunnalta sekä niihin rinnastuvilta Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden alue- ja paikallishallinnoilta, jos niillä on verotusoikeus, sovelletaan samaa riskipainoa kuin siltä valtiolta olevaan saamiseen, jossa tällainen julkisyhteisö sijaitsee. Suomalaisten seurakuntien ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden seurakuntien, jos niillä on verotusoikeus, riskipaino pohjautuu Suomen valtion luottoluokkaan ja määräytyy (asetuksen liitteen) kohdan 13 mukaisesti. Mitä tässä kohdassa....."

Vaihtoehtoisesti seurakunnat voidaan siirtää kohtaan "Saamiset muilta julkisyhteisöiltä" kohtaan 6, koska riskipainot määräytyvät kohdan 6 taulukon mukaisesti myös seurakunnille.

Asetusluonnoksen liitteessä kohdassa 6 todetaan, että "Rahoitustarkastuksen on ylläpidettävä luetteloa tässä kohdassa tarkoitetuista suomalaisista julkisyhteisöistä". Kohtaa tulisi hieman täsmentää, sillä direktiivi vaatii Raataa julkistamaan luettelon alue- ja paikallishallinnoista, joita tulee käsitellä, kuten saamia valtioilta (liitteen VI 10 pykälä).

Asetusluonnoksen 15 kohdan alakohdassa 3 mainitaan, että "ei sovelleta saamisiin, jolla on jäljempänä 16 kohdassa tarkoitettu vakuus." Kohtaa tulisi täsmentää siten, että maininta vakuudesta koskisi vain asuinkiinteistövakuutta direktiivin artiklan 79 mukaisesti seuraavasti: " ei sovelleta saamisiin, jolla on jäljempänä 16 kohdassa tarkoitettu asuinkiinteistövakuus."

Asetusluonnoksen liitteen kohdassa 16 on säännelty kiinteistövakuudellisten saamisten riskipainoista. Myös asuinkiinteistövakuudellisten saamisten osalta (liikekiinteistövakuudellisten saamisten lisäksi) voidaan sallia vastaavuoroinen tunnustaminen, kun kyseessä on ns. poikkeus ehdosta 2 (Direktiivin liitteen VI 9.1. kohdat 45 ja 47). Tätä näkökulmaa ei ole huomioitu asetusluonnoksen liitteen 16 kohdassa. Taulukon alapuolella olevaan tekstiosuuteen tulisi siis lisätä alleviivattuna esitetty teksti seuraavasti:

"Kohdan soveltamista sellaisiin saamisiin, joiden vakuutena on Suomessa sijaitseva asuinkiinteistö tai suomalaisen asunto-osakeyhtiön osakkeet, ei estä pelkästään se, että velalliseen liittyvä luottoriski riippuu olennaisesti vakuuden tuotosta. Mitä edellä sanotaan Suomessa sijaitsevasta asuinkiinteistöstä, sovelletaan vastaavasti sellaisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sijaitsevaan asuin- ja muuhun kiinteistöön, jossa sovelletaan vastaavaa periaatetta kyseisessä valtiossa sijaitseviin tällaisiin kiinteistöihin."

24.1.2006

Kohtaan 16 voisi olla hyvä myös lisätä parlamentin käsittelyn yhteydessä direktiiviin tullut lisäys siitä, että myös välillinen asunto-omistus henkilökohtaisesti omistetun sijoitusyhtiön kautta sallitaan (beneficial owner in the case of personal investment companies).

Asetusluonnoksen kohdassa säädetään lisäksi seuraavasti: "Edellä sanotun estämättä saamisiin, joiden vakuutena on toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa oleva muu kuin asuinkiinteistö, saadaan soveltaa tällaisen valtion vastaaviin saamisiin soveltamaa enintään 50 %: n riskipainoa". Sana "enintään" tulisi tässä korvata sanalla "vähintään", sillä tässä yhteydessä 50 % on vähimmäisriskipaino (vaihtoehdot 50 % tai 100 %).

2 Muut kuin taloudellisen aseman valvontaan liittyvät säännökset

2.1 Luonnos luottolaitostoiminnasta annetuksi laiksi

2 §

Rata katsoo, että pykälää tulisi vielä muuttaa ja yksinkertaistaa. Pykäläluonnoksessa ei säädetä luottolaitostoiminnasta, vaan luottolaitokseen sovellettavasta lainsäädännöstä (tämä ongelma on myös nykyisessä laissa, 6 §). Riittävää olisi Ratan näkemyksen mukaan viitata liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annettuun lakiin, säästöpankkiin sekä osuuskuntamuotoisiin luottolaitoksiin osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annettuun lakiin. Viittaaminen osakeyhtiölakiin ja osuuskuntalakiin ei ole tässä yhteydessä enää tarpeen, koska niiden soveltamisesta osakeyhtiö- ja toisaalta osuuskuntamuotoisiin luottolaitoksiin on säädetty edellä mainituissa näitä luottolaitoksia koskevissa erillislaeissa.

Todettakoon myös, että säästöpankkilaissa säädetään muistakin asioista kuin nyt esitysluonnokseen sisältyvistä asioista, joten esitykseen sisältyvässä pykäläluonnoksessa oleva luettelo ei tältä osin olen riittävän kattava. Lisäksi pykäläluonnoksen 2 momentti on Ratan käsityksen mukaan tarpeeton. Rata esittääkin, että 2 § muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:

Osakeyhtiömuotoiseen luottolaitokseen sovelletaan liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annettua lakia (1501/2001), säästöpankkeihin säästöpankkilakia (1502/2001), osuuskuntamuotoisiin luottolaitoksiin osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annettua lakia (1504/2001) ja hypoteekkiyhdistyksiin hypoteekkiyhdistyksistä annettua lakia (936/1978).

24.1.2006

Luottolaitoksen velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahastoon säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (579/1996).

Taloudellisiin vaikeuksiin joutuneen talletuspankin toiminnan turvaamisesta säädetään valtion vakuusrahastosta annetussa laissa (379/1992) sekä talletuspankin toiminnan väliaikaisesti keskeyttämisestä annetussa laissa (1509/2001).

3 § sekä laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista 2 ja 3 §

Pykäläluonnoksen 1 momentin mukaan osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia osuuspankkeja ja muita jäsenluottolaitoksia valvoo yhteenliittymän keskusyhteisö. Jäsenluottolaitoksia ei ole voimassa olevassa laissa osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista (osuuspankkilaki) määriteltä. Määrittely poistettiin lailla 704/2004. Aikaisemmin määritelmä sisältyi mainittuun lakiin ja se kuului "Osuuspankit, 32 §:ssä tarkoitettut osuuspankkiosakeyhtiöt ja osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki, jotka kuuluvat jäsenenä (jäsenluottolaitos)..." Voimassa olevan osuuspankkilain 3 §:ssä määriteltäessä osuuspankkien yhteenliittymää, mainitaan osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki (kohta 2) ja jäsenluottolaitokset (kohta 4) erikseen.

Koska jäsenluottolaitoksen määritelmää ei sisälly enää lainsäädäntöön, merkitsee se nyt lausunnolla olevan luottolaitoslain 3 §:n osalta muun muassa sitä, että sananmukaisesti pykälää lukien osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimivaa liikepankkia ei valvoisi yhteenliittymän keskusyhteisö, koska se ei ole osuuspankki eikä nykyisen sääntelyn nojalla yksiselitteisesti jäsenluottolaitoksen käsitteen piiriin kuuluva yhteisö, vaikka näin Ratan käsityksen mukaan tulee olla. Jäsenluottolaitoksen määritelmän sisällyttämistä takaisin osuuspankkilakiin tulisikin harkita.

Rata toteaa lisäksi, että luottolaitoslakiluonnoksen 3 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa käytetään jäsenluottolaitoksen sijasta termiä luottolaitos eli sinne on kirjattu puolestaan virheellisesti "...ja osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia ja muita luottolaitoksia yhteenliittymän keskusyhteisö."

Viitaten lausunnossaan kohdassa 4 esittämäänsä siltä osin, kuin kyse on keskusyhteisön ohjeidenanto-oikeudesta sisäisen valvonnan osalta. Rata toteaa, että osuuspankkilain 3 §:n 2 momentin 3 lause voisi kuulua esimerkiksi seuraavasti:

Keskusyhteisöllä on velvollisuus antaa jäsenluottolaitoksille ohjeita niiden toiminnasta maksuvalmiuden, vakavaraisuus-

24.1.2006

den, sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan turvaamiseksi sekä valvoa niiden toimintaa."

4 §

Rata katsoo, että määritelmän lausuma siitä, että luottolaitostoiminnassa laskettaisiin liikkeelle "sähköistä rahaa" on epätarkka ja sen vuoksi harhaanjohtava. Tarkkaa olisi esimerkiksi sähkörahadirektiivin liikkeeseen laskijaa koskeva määritelmän mukaan puhua "sähköisen rahan muodossa olevien maksuvälineiden" liikkeeseen laskemisesta. Luottolaitostoiminnassa ei lasketa liikkeelle rahaa vaan välineitä, joilla jo liikkeeseen laskettua rahaa voidaan sähköisesti käyttää. Rata esittääkin, että pykälän 1 momentti muutettaisiin kuulumaan esimerkiksi seuraavasti:

"Luottolaitostoiminnalla tarkoitetaan tässä laissa liiketoimintaa, jossa yleisöltä vastaanotetaan takaisinmaksettavia varoja sekä

- 1) tarjotaan omaan lukuun luottoja tai muuta rahoitusta; tai*
- 2) harjoitetaan yleistä maksujenvälitystä tai lasketaan liikkeeseen sähköisen rahan muodossa olevia maksuvälineitä."*

5 §

Pykäläluonnoksen 1 momentin 4 kohdan mukaan "Rajoitetulla luottolaitostoiminnalla tarkoitetaan tässä laissa sähköisen rahan liikkeeseenlaskua ja 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen asiakastilien tarjoamista yleisölle, jos...". Ratan käsityksen mukaan 6 §:n 2 momentissa ei varsinaisesti säädetä asiakastilien tarjoamisesta yleisölle, vaan vaadittaessa takaisinmaksettavien varojen vastaanottamisesta 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuille asiakastileille. Näin ollen 5 §:n 1 momentin 4 kohdan tulisikin Ratan käsityksen mukaan kuulua seuraavasti:

"Rajoitetulla luottolaitostoiminnalla tarkoitetaan tässä laissa sähköisen rahan liikkeeseenlaskua ja vaadittaessa takaisinmaksettavien varojen vastaanottamista 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuille asiakastileille, jos..."

Pykäläluonnoksen 2 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa käytetään rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittavasta yhteisöstä käsitettä luottolaitos. Ratan käsityksen mukaan tulisi käyttää käsitettä yritys vastaavasti, kuten itse pykälätekstissä.

Ratan mielestä termejä, joilla jo on lainsäädännössä vakiintunut merkityssisältö, ei tulisi käyttää tästä poikkeavassa merkityksessä. Tämän vuoksi Rata esittääkin, että pykäläluonnoksen 3 momentissa tarkoitettu yritysryhmä

24.1.2006

määriteltäisiin niin, että määrittelyssä ei tarvittaisi sanaa "keskusyhteisö", joka nykyisessä rahoitusmarkkinalainsäädännössä totutusti viittaa osuuspankkien yhteenliittymään. Pykäläluonnoksen 3 momenttiin sisältyvä määritelmä voisi kuulua esimerkiksi näin:

” Yritysryhmällä tarkoitetaan 1 momentissa:

- 1) kirjanpitolaissa tarkoitettua konsernia;*
- 2) ryhmää, joka muodostuu samaan konserniin kuuluvista yrityksistä tai niistä ja sellaisista muista yrityksistä, joilla on läheinen ja pysyvä liiketaloudellinen yhteys johonkin samaan konserniin kuuluvista yrityksistä;*
- 3) yrityksiä, jotka toimivat samassa rakennuksessa tai samalla tontilla tai siihen rinnastuvalla selkeästi rajatulla alueella.”*

6 §

Pykäläluonnos sisältää paitsi sähköisen rahan määritelmän myös asiakastilin määritelmän. Pykäläluonnoksen nimi viittaa vain ensin mainittuun asiaan. Rata katsoo, että selvyuden vuoksi pykälän nimeen voisi lisätä viittauksen myös asiakastileihin.

Pykäläluonnokseen liittyvissä yksityiskohtaisissa perusteluissa viitataan virheellisesti 1 §:n 3 momenttiin, kun pitäisi olla 1 §:n 4 momenttiin.

Rata kiinnittää myös huomiota siihen, että luottolaitostoimintalakimme, jolla sähköisen rahan direktiivi on implementoitu, eroaa sanotusta direktiivistä siinä, että lakimme määrittelee vain itse sähköisen rahan, ei lainkaan sen liikkeeseen laskijaa. Kuitenkin nyt käsiteltävän ehdotuksenkin määritelmistä ensimmäinen, "luottolaitostoiminta", nojautuu liikkeeseen laskemiseen, ei pelkästään itse sähköisen rahan käsitteeseen. Rata esittääkin lakiin lisättäväksi liikkeeseen laskijan määritelmän, joka voisi olla esimerkiksi seuraavasti lyhennelmä sähkörahadirektiivin määritelmästä:

”Sähköisen rahan liikkeeseen laskija

Sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalla tarkoitetaan tässä laissa luottolaitosta, joka laskee liikkeeseen sähköisen rahan muodossa olevia maksuvälineitä.”

7 §

Pykäläluonnoksen 1 momentin mukaan ”takaisinmaksettavilla varoilla tarkoitetaan tässä laissa liiketoiminnassa velaksi otettuja varoja”. Perusteluissa käytetään sitävastoin termiä ”kaikkia liiketoiminnassa vieraan pääoman ehdoin hankittuja varoja”, joka termi on direktiivin mukainen. Ratan käsityk-

24.1.2006

sen mukaan olisi selvyyden vuoksi hyvä käyttää samaa terminologiaa sekä itse lakitekstissä että perusteluissa. Rata kannattaa viimeksi mainittua direktiivin mukaista määritelmää.

Pykäläluonnoksen 2 momentin perusteluissa viitataan virheellisesti 1 §:n 5 momenttiin, kun pitäisi viitata 1 §:n 6 momenttiin.

8 §

Rata esittää korjattavaksi pykäläluonnoksessa ja jo voimassa olevassa luottolaitoslaissa vastaavan sisältöisenä olevan luottolaitoksen määritelmän. Luottolaitosta ei Ratan näkemyksen mukaan tulisi määritellä toimiluvan kautta, koska vasta yrityksen osoittautuminen luottolaitokseksi oikeuttaa vaatimaan siltä luottolaitostoimilupaa. Lisäksi Ratan näkemyksen mukaan ei voida käyttää sanoja ”voi olla”, vaan tulisi käyttää sanaa ”on”, koska luottolaitos on aina joko talletuspankki, luottoyhteisö tai maksuliikkeyhteisö. Edellä olevaan viitaten Rata esittää, että pykälän 1 momentti muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:

Vaihtoehto 1:

”Luottolaitoksella tarkoitetaan talletuspankkia, luottoyhteisöä ja maksuliikkeyhteisöä.”

Vaihtoehto 2 (parempi):

”Luottolaitoksella tarkoitetaan luottolaitostoimintaa harjoittavaa yritystä.”

Todettakoon, että muuallakin lakiluonnoksessa käytetään tarpeettomasti sanaa ”voida” (esim. 9 § ja 11 §). Se johtaa siihen, että säännöksestä tulee epätarkka ja sen vuoksi harhaanjohtava.

13 §

Rata katsoo, että pykäläluonnoksen 2 momentissa säädetty tulisi sijoittaa sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin.

18 §

Rata katsoo, että pykäläluonnoksen nimi ei vastaa sisältöä. Pykäläluonnoksessa ei säädetä poikkeamisesta luvanvaraisuudesta, vaan rajoitetun luottolaitostoiminnan harjoittamisesta. Rata esittääkin, että pykälän nimi muutettaisiin kuulumaan ”Rajoitetun luottolaitostoiminnan harjoittaminen”.

24.1.2006

Edelleen Rata toteaa, että pykäläluonnoksen 1 momentti on tarpeeton, koska 17 §:ssä säädetty ei koske rajoitettua luottolaitostoimintaa eli se ei koske 18 §:ssä säädettyä toimintaa.

Pykäläluonnoksen 6 momentissa ilmaisu ”mitä muussa laissa” säädetään luottolaitoksesta on tarpeeton, koska rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittava ei ole luottolaitos ja jää siten automaattisesti luottolaitoksia koskevan sääntelyn ulkopuolelle, ellei toisin laissa nimenomaisesti säädetä. Momenttiluonnos voitaisiinkin näin ollen säätää kuulumaan seuraavasti:

”Rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittavan osakeyhtiöön tai osuuskuntaan sovelletaan rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annettua lakia.”

21 § ja 132 §

Toiminimeä koskevaa sääntelyä sisältyy sekä lakiluonnoksen 21 §:ään että 132 §:ään. Rata katsoo, että lainkäyttäjän kannalta olisi selvempää, jos toiminimeä koskevaa sääntelyä sisältyisi vain yhteen säännökseen. Rata esittääkin, että lakiluonnokseen sisältyvä 132 § siirrettäisiin ehdotetun 21 §:n 1 momentiksi.

27 §

Pykäläluonnoksen 2 momentti käsittelee Ratalle toimitettavia tietoja. Sen 2 kohdassa viitataan muun muassa varatoimitusjohtajan tietojen toimittamiseen. Rata toteaa, että varatoimitusjohtaja –käsite olisi tässäkin yhteydessä hyvä muuttaa ”toimitusjohtajan sijaiseksi” vastaavasti kuten esimerkiksi nyt esillä olevan luonnoksen 40 §:n 1 momentissa ja yleensä yhtiöoikeudessa.

52 ja 53 §

Pykäläluonnosten suhde maksuliikkeyhteisöjen osalta on epäselvä siltä osin, soveltuuko 52 § myös maksuliikkeyhteisöihin. Jos ei sovellu, olisi tästä hyvä säätää pykälässä esimerkiksi seuraavasti:

”Muun luottolaitoksen kuin maksuliikkeyhteisön maksuvalmiuden on oltava sen toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu.”

Jos 52 §:n on tarkoitus kuitenkin koskea myös maksuliikkeyhteisöjä, olisi 53 §:n nimeen hyvä liittää sana ”lisävaatimus” (Maksuliikkeyhteisön maksuvalmiuden lisävaatimus). Jos 52 § ei sitävastoin koske maksuliikkeyhteisöjä, olisi 53 §:n nimeen hyvä lisätä sana vaatimus (maksuvalmiusvaatimus), kuten termi 52 §:ssä kuuluu.

24.1.2006

91 §

Rata toteaa, että pykäläluonnoksen 3 momentti on kielellisesti huono siltä osin, kuin siinä säädetään tiedoksiantamisesta. Säännöksestä ei käy ilmi, kuka sopijapuolista antaa sopimuksen pykäläluonnoksessa mainituille ta-
hoille tiedoksi. Tarkoituksenmukaista ei liene se, että tiedoksiannon suorittaa jokainen sopijapuoli erikseen.

95 – 112 §

Rata toteaa, että talletussuojarahastolla on tallettajien saamisten turvaamisen näkökulmasta merkittävä rooli. Lakiluonnoksen 97 §:ssä säädetään talletussuojarahaston hallinnosta. Rahastoa hoitaa valtuuskunta ja hallitus. Jäsenistä ainakin yhden tulee edustaa talletussuojarahaston jäseninä olevia ulkomaisten luottolaitosten sivukonttoreita. Pykäläluonnos ei sisällä mitään säännöksiä hallinnon luotettavuudelle asetettavista vaatimuksista. Ottaen huomioon talletussuojarahaston edellä mainitun merkittävän roolin, pitää Rata kuitenkin tärkeänä talletussuojarahaston luotettavaa hallintoa koskevien säännösten sisällyttämistä lakiin.

Edelleen Rata toteaa, että talletussuojarahaston juridinen luonne on selvittämättä. Tämä tuottaa valvonnalle jatkuvasti vaikeuksia. Talletussuojarahaston juridisen luonteen selvittämisen tärkeyteen kiinnitettiin aikoinaan huomiota hallituksen esityksessä jo siinä vaiheessa, kun talletussuojarahastoa koskevat säännökset lisättiin luottolaitoslakiin. Rata pitää tärkeänä, että talletussuojarahaston juridinen luonne selvitetään mahdollisimman pian.

Pykäläluonnosten yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan pykäläperustelujen koskevan pykälää ”96-112 §”, kun pitäisi olla ”95 -112 §”.

99 §

Ratan näkemyksen mukaan pykäläluonnoksen 1 momentissa tulisi vakavaraisuuteen perustuvan kannatusmaksuosuuden laskemisesta säädettyä käyttää ”tai” sanan sijasta sanaa ”ja”. Jos sana olisi ”tai” muuttuisi vakavaraisuuteen pohjautuva maksuperuste, mikä ei liene Ratan käsityksen mukaan tarkoitus. Rata esittääkin, että pykälän 1 momentti muutettaisiin kuumalumaan seuraavasti:

"Vakavaraisuuteen perustuva maksu on 0,125 prosenttia luvusta, joka saadaan, kun 55 §:n 1 momentin mukaisesti laskettujen riskien kattamiseksi vaadittavien konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärän ja konsolidoitujen omien varojen yhteismäärän suhde kerrotaan pankin 105 §:n 1 ja 2

24.1.2006

*momentin perusteella korvattavien talletusten yhteismäärä-
lä."*

100 §

Ratan käsityksen mukaan vakavaraisuuteen perustuvaa maksua laskettaessa ulkomaisen luottolaitoksen omien varojen määrään tulisi lukea paitsi riskien kattamiseksi vaadittavat erät myös muut omien varojen erät. Näin ollen Rata esittää, että 1 momentin viimeinen lause muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:

"...Vakavarsuuteen perustuvaa maksua laskettaessa ulkomaisen luottolaitoksen omien varojen yhteismäärään luetaan erät, jotka ulkomaisen luottolaitoksen kotivaltion säännösten mukaan saadaan kyseisiin eriin lukea."

Pykäläluonnoksen 3 momentista tulisi Ratan näkemyksen mukaan poistaa etuliite "vähimmäis" omien varojen osalta. Rata esittääkin, että mainittu momentti muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:

"Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu talletusten yhteismäärä sekä 1 momentissa tarkoitettu omien varojen määrä määräytyvät kannatusmaksun maksamista edeltävän tilinkauden vahvistetun tilinpäätöksen perusteella."

129 §

Pykäläluonnoksen mukaan, jos Rata havaitsee luottolaitoksen menettelevän sopimusehtojen vastaisesti, tulee sen pyytää asiassa kuluttaja-asiamiehen lausunto. Rata katsoo, että lausunnonpyyntövelvollisuus tulisi asettaa myös kuluttaja-asiamiehelle tapauksissa, jossa se puolestaan havaitsee luottolaitoksen menettelevän sopimusehtojen vastaisesti.

130 §

Pykäläluonnoksessa todetaan, että Rata voi kieltää, jos se on asiakkaan-suojan kannalta tarpeellista, luottolaitosta jatkamasta tämän luvun tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vastaista markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä tai uudistamasta sellaista tai siihen rinnastettavaa markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä. Rata toteaa, että esitysluonnoksen 8 luvussa on määräyksenantovaltuudet ainoastaan pykälissä 140 (luotonanto ja sijoittaminen eräissä tapauksissa) ja 145 (asiakkaan tunnistaminen). Sen sijaan siihen ei sisälly määräyksenanto-oikeutta markkinoinnin tai sopimusehtojen käytön osalta. Näin ollen edellä alleviivattu ilmaus on nyt esillä olevassa säännöksessä Ratan käsityksen mukaan tarpeeton.

24.1.2006

140 §

Pykäläluonnoksen nimi on Ratan käsityksen mukaan liian suppea, sillä siinä käsitellään paitsi luotonantoa ja muuta sijoittamista myös vakuuksia.

141 §

Rata toteaa, että salassapitovelvollisuus on voimassa olevasta säännöksestä poiketen rajoitettu pykäläehdotuksessa ainoastaan suomalaisiin yrityksiin. Voimassa olevassa laissa ei tätä kansallista rajoitusta pelkkiin suomalaisiin yrityksiin siis ole. Perustelujen mukaan pykälän sisältö on "asiallisesti ennallaan". Koska muutos on kuitenkin olennainen, katsoo Rata, että muutosta tulisi tarkemmin perustella.

152 – 160 §

Pykälään liittyvissä yksityiskohtaisissa perusteluissa viitataan virheellisesti nykyisen lain 36 – 44 §:iin, kun pitäisi viitata lain 36a – 44 §:iin.

154 §

Rata toteaa, että sidotun ja vapaan oman pääoman määritelmä on pykäläluonnoksessa suppeampi kuin, mitä osakeyhtiölain muuttamiseksi annettuun hallituksen esitykseen (109/2005) sisältyvän osakeyhtiölakiluonnoksen 8 luvun 1 §:ssä esitetään. Mainitussa säännöksessä säädetään oman pääoman lajeista ja käytöstä. Pykälän 1 momentin mukaan oma pääoma jakaantuu taseessa sidottuun omaan pääomaan ja vapaaseen omaan pääomaan. Sidottua omaa pääomaa ovat osakepääoma sekä kirjanpitolain mukainen arvonorotusrahasto, käyvän arvon rahasto ja uudelleenarvostusrahasto. Vapaata omaa pääomaa ovat muut rahastot sekä tilikauden ja edellisten tilikausien voitto.

Osakeyhtiölakiluonnoksen mukaan *vararahasto* ja *ylikurssirahasto* eivät ole enää uudelle osakeyhtiölle pakollisia. Ennen uuden osakeyhtiölain voimaantuloa syntyneen vararahaston ja ylikurssirahaston asema säilyy kuitenkin entisellään. Ne ovat siis edelleen sidottua omaa pääomaa osakeyhtiölain voimaanpanolakiluonnoksen 13 §:n mukaan. Vapaan oman pääoman muihin rahastoihin tulee osakeyhtiölakiluonnoksen 8 luvun 2 §:n mukaan uusi erä, *sijoitetun oman pääoman rahasto*. Tähän rahastoon merkitään se osa osakkeiden merkintähinnasta, jota perustamissopimuksen tai osakeanti-päätöksen mukaan ei merkitä osakepääomaan ja jota ei kirjanpitolain mukaan merkitä vieraaseen pääomaan, sekä sellainen muu oman pääoman sijoitus, jota ei merkitä muuhun rahastoon. Rahastoon merkitään myös se

24.1.2006

määrä, jolla osakepääomaa alennetaan ja jota ei käytetä tappion kattamiseen tai varojen jakamiseen.

Luottolaitoslakiluonnoksen 154 §:ssä säädetään myös sidotusta ja vapaasta omasta pääomasta. Pykäläluonnoksen mukaan sidottua omaa pääomaa ovat osake-, osuus- tai peruspääoma, lisäpääoma, lisäosuuspääoma, sijoitusosuuspääoma, kantarahasto, vararahasto, ylikurssirahasto, arvonorotusrahasto ja uudelleenarvostusrahasto. Muut rahastot ovat vapaata omaa pääomaa.

Luottolaitoksen sidotun oman pääoman eristä puuttuu käyvän arvon rahasto, jota Rata esittää lisättäväksi pykälään. Pykälän perusteluissa tulisi lisäksi mainita, että sidottuun pääomaan luetaan osakeyhtiömuotoisilla luottolaitoksilla vain sellaiset vararahastot ja ylikurssirahastot, jotka ovat syntyneet ennen uuden osakeyhtiölain voimaantuloa. Lisäksi perusteluissa tulisi mainita, että osakeyhtiömuotoisilla luottolaitoksilla vapaan oman pääoman rahastoihin kuuluu myös uuden osakeyhtiölain mukainen sijoitetun oman pääoman rahasto. Tämän lisäksi vapaaseen omaan pääomaan kuuluvat muiden rahastojen lisäksi myös tilikauden ja edellisten tilikausien voitto. Edellä olevan Ratan muutosesityksen mukaisena pykälä kuuluisi seuraavasti:

"Sidottua omaa pääomaa ovat osake-, osuus- tai peruspääoma, lisäpääoma, sijoitusosuuspääoma, kantarahasto, vararahasto, ylikurssirahasto, arvonorotusrahasto, uudelleenarvostusrahasto ja käyvän arvon rahasto. Muut rahastot sekä tilikauden ja edellisten tilikausien voitto ovat vapaata omaa pääomaa."

173 §

Pykäläluonnos sääntelee luottolaitoksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkomista. Sen 2 kohdassa on lueteltu lakeja, joiden säännösten vastaisesta varojen jakamisesta voi seurata rangaistus. Rahoitustarkastuksesta annettua lakia ei ole mainittu luettelossa. Sanotun lain 20 § sisältää kuitenkin säännöksen varojen jakamisen rajoittamisesta. Ratan käsityksen mukaan nyt esillä olevan 173 §:n 2 kohdassa tulisikin näin ollen olla viittaus myös lakiin.

175 §

Pykäläluonnoksen 2 momentissa todetaan, että "Rahoitustarkastus voi ennen lain voimaantuloa ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin tämän lain 59, 62, 63, 64 ja 77 §:ssä tarkoitetun menetelmän tai 58 §:n 4 momentissa tarkoitetun luottoluokituslaitoksen hyväksymiseksi ja tehdä mainituissa pykälissä

24.1.2006

tarkoitettua päätöksen." Rata toteaa, että pykäläviittaus "58 §:n 4 momentissa" on tässä virheellinen sillä luottoluokituslaitosten hyväksymisestä on säädetty 58 §:n 3 momentissa.

Pykäläluonnoksen 3 momenttia tulisi Ratan näkemyksen mukaan täsmentää. Uuden lain viittaukset kohdistuvat käytännössä tiettyyn vanhan lain säännökseen. Näin ollen ei tulisi lakitekstissä viitata kumottavaan lakiin kokonaisuutena, vaan kumottavan lain tiettyyn säännökseen. Rata esittääkin, että momentti säädettäisiin kuulumaan esimerkiksi seuraavasti:

"Muussa laissa oleva viittaus tällä lailla kumottavan luottolaitostoiminnasta annetun lain säännökseen katsotaan viittaukseksi kumotun säännöksen sijaan tulleeeseen tämän lain säännökseen."

178 §

Rata katsoo, että pykälän 4 momenttiin täytyisi tehdä muutos, joka johtuu siitä, että direktiivin 2000/12 artiklan 154 kohta 1 on muuttunut. Se kattoi aikaisemmin vain yrityssaamiset, mutta sen soveltamisalaa on laajennettu myös vähittäisvastuisiin ja "administrative bodies and non commercial undertakings". Momenttiluonnoksessa puhutaan vain yrityksiltä olevista saamisista, joten se tulisi muuttaa koskemaan myös noita kahta muuta vastuuryhmää.

179 § (ja 180 §)

Ratan käsityksen mukaan siirtymäsäännösten 179 ja 180 §:n omien varojen vähimmäismääriä koskevat säännökset tulisi olla samassa pykälässä. Tämä johtuu siitä, että vähimmäismääriä ei lasketa erikseen luottoriskin sisäisten luottoluokitusten menetelmän ja operatiivisen riskin kehittyneen menetelmän (AMA mallin) osalta, vaan valvottavan vakavaraisuusvaatimus laskeaan yhtenä kokonaisuutena eri riskialueilta myös sovellettaessa näitä vähimmäissäännöksiä.

Rata esittää 179 §:n 1 momentin täydentämistä pykäläviittauksella. Momenttiin tulisi lisätä tehtyjen arvonlennusten ja odotettujen tappioiden kohdalle viittaus lain 48 §:n 3 momenttiin, jossa tarkasti määritellään, mitä arvonlennuksia ja odotettuja tappioita tarkoitetaan. Ratan muutosesitys huomioituna kohta kuuluisi seuraavasti:

" Sellaisen luottolaitoksen, johon sovelletaan 59 §:n 1 momenttia, omien varojen vähimmäismäärä, oikaistuna 48 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tehtyjen arvonlennusten ja odotettujen tappioiden erotuksella, ..."

24.1.2006

Rata esittää 179 §:n 3 momenttia täydennettäväksi asuinkiinteistövakuudellisten saamisten käsittelyn osalta alla esitetyn mukaiseksi. Rata perustelee muutosta sillä, että direktiivi edellyttää, että asetetut vaatimukset täytetään ennen kuin luottolaitos voi soveltaa alhaisempaa LGD:tä. Siksi ehdotetaan vastaavien edellytysten lisäämistä luottolaitoslakiin. Säännös kuuluisi muutosesityksen mukaisesti seuraavasti:

"Sovellettaessa 59 §:n 1 momenttia vähittäissaamisiin sisältyvien asuinkiinteistövakuudellisten vastuuden vastuun määrällä painotettu keskimääräiseen tappio-osuus ei 31.12.2010 saakka saa olla alempi kuin 10 %, ellei näihin vastuisiin liity valtion takauksia. Samaan ajankohtaan saakka katettuihin joukkolainoihin saa soveltaa 11,25 %:n tappio-osuuskerrointa edellyttäen, että direktiivin liitteen VII, osa 2, kohdan 8 (d) edellytykset täyttyvät."

180 §

Pykäläluonnoksessa viitataan virheellisesti 60 §:ään, joka käsittelee luottoriskin vähentämismenetelmien huomioonottamista. Siinä tulisi Ratan käsityksen mukaan viitata 62 §:ään, jossa säädetään toiminnallisten riskien kattamiseksi vaadittavan omien varojen vähimmäismäärästä.

Pykälään tulisi lisätä uusi 3 momentti, sillä pykäläluonnoksesta puuttuu direktiivin 152 artiklan 10 kappaleessa oleva lievennyssäännös. Jos 152 artiklan 10 kappaleeseen viitataan pelkästään luottoriskin vakio menetelmää koskevan siirtymäsäännöksen yhteydessä, ei operatiivisen riskin laskentaan liittyvä helpotus tule tarpeeksi selkeästi esille. Direktiivin 152 artiklan 10 kappale kuuluu seuraavasti: "Jos 7 kohdassa tarkoitettua mahdollisuutta käytetään, 75 artiklan e kohdan mukaista operatiivisen riskin pääomavaatimusta alennetaan prosenttiosuudella, joka vastaa luottolaitosten niiden vastuuden arvon, joiden osalta riski-painotettujen saamisten yhteismäärä lasketaan 7 kohdan mukaista mahdollisuutta käyttäen, ja sen vastuuden yhteenlasketun arvon suhdetta". Rata esittää, että uusi momentti kuuluisi seuraavasti:

"Jos luottolaitos laskee 55 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärän 178 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, alennetaan 62 §:ssä tarkoitettua toiminnallisten riskien pääomavaatimusta direktiivin 2006/xxx 152 artiklan 10 kappaleessa tarkoitettulla tavalla."

181 §

Rata katsoo, että pykälää tulisi täydentää siten, että se koskee vain niitä luottolaitoksia, jotka ovat saaneet luvan käyttää sisäistä mallia ennen tämän

24.1.2006

lain voimaantuloa. Rata esittää, että pykälä muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:

"Rahoitustarkastuksen määräyksellä voidaan sallia niille luottolaitoksille, jotka ovat saaneet ennen tämän lain voimaantuloa luvan käyttää direktiivin 2006/yyy V liitteen mukaista sisäistä mallia erityisriskin laskemiseen, enintään 31.12.2009 saakka tällaisen mallin käyttäminen tämän lain voimaan tullessa säädetyin edellytyksin."

2.2. Luonnos sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta

Rata katsoo, että lähipiiriluottoja ja -sijoituksia koskeva lainsäädäntö tulisi ulottaa koskemaan myös sijoituspalveluyrityksiä vastaavasti kuin luottolaitoksia.

2.3. Luonnos laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Lakiluonnoksessa ei ole täysin otettu huomioon elinkeinotulon verottamisesta muuttamisesta annetun lain muutoksia (1138/2005/22.12.2005), joka tuli voimaan 1.1.2006 alkaen. Lain muutokset johtuivat nykyisen voimassa olevan luottolaitoslain 36 §:n muutoksesta, joka tuli voimaan 1.1.2005 alkaen. Lausunnolla olevan luottolaitoslain tulevat muutokset vaativat lisämuutoksia elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin. Ratan muutosesitykset tältä osin on alla kirjattu lausunnolla olevaan luonnokseen laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta. Muutosesitykset on alleviivattu.

Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/1968) 5 §:n 6 a kohta, 8 §:n 1 momentin 2a ja 11 kohta sekä 51 §:n 1 momentin 4 kohta, sellaisena kuin niistä ovat 5 §:n 6a kohta, 8 §:n 1 momentin 2a kohta ja 51 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1160/2002 ja 8 §:n 1 momentin 11 kohta laissa 231/2004, seuraavasti: (tänne myös laista 1138/2005 tarvittavat muutokset)

5 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja veronalaisia elinkeinotuloja ovat muun ohessa:

24.1.2006

6 a) luottolaitostoiminnasta annetun lain (/) 151 §:n 1 momentissa tarkoitetuista, kaupankäyntitarkoitetuissa pidetyistä rahoitusvälineistä kirjanpitoon mainitun pykälän 4 momentin tai vastaavan ulkomaisen lainsäädännön nojalla tuotoiksi kirjatut rahoitusvälineiden arvonnousut, sekä

---

8 §

(1 mom.) Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

---

2 a) luottolaitostoiminnasta annetun lain (/) 151 §:n 1 momentissa tarkoitetuista, kaupankäyntitarkoituksessa pidetyistä rahoitusvälineistä kirjanpitoon mainitun pykälän 4 momentin tai vastaavan ulkomaisen lainsäädännön nojalla kuuliksi kirjatut arvonalenemiset;

---

11) talletuspankkien ja ulkomaisten luottolaitosten Suomessa olevien sivuliikkeiden lakisääteiset suoritukset luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (/) tarkoitetuille talletussuoja- ja vakuusrahastoille sekä sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten ja rahastoyhtiöiden sekä ulkomaisten sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten ja rahastoyhtiöiden Suomessa olevien sivukonttoreiden ja sivuliikkeiden lakisääteiset suoritukset sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (579/1996) tarkoitettulle sijoittajien korvausrahastolle;

---

51 §

(1 mom.) Hyödyke siirretään elinkeinotulolähteessä omaisuuslajista toiseen seuraavasti:

---

4) luottolaitostoiminnasta annetun lain (/) 151 §:n 1 momentissa tarkoitettut, kaupankäyntitarkoituksessa pidetyt rahoitusvälineet todennäköistä luovutushintaa vastaavasta määrästä.